

LATÍN

OPCIÓN 1

Avaliacións máximas: traducción: 4 puntos, cuestión gramatical: 2 puntos, cuestión teórica: 2 puntos cada unha.

1. Traduce UN dos seguintes textos. / *Traduce UNO de los textos siguientes:*

Texto A

Ordes que lles dá César ós legados postos á fronte das lexións. / *Órdenes que da César a los legados puestos al frente de las legiones.*

L. Domitio Ap. Claudio consulibusm discedens ab hibernis Caesar in Italiam, ut quotannis facere consuerat, legatis imperat quos legionibus praefecerat ut quam plurimas possent hieme naves aedificandas veteresque reficiendas curarent (Caes., *B. G.* 5, 1, 1).

Texto B

O can fiel que non se deixa enganar para que non ladre. / *El perro fiel que no se deja engañar para que no ladre.*

Nocturnus cum fur panem misisset cani,
obiecto tentans an cibo posset capi:
“Heus” inquit, “linguam vis meam praeccludere,
ne latrem pro re domini? Multum falleris.
Namque ista subita me iubet benignitas
vigilare, facias ne mea culpa lucrum” (Fedrus 1, 23, 3-8).

2. Comentario gramatical: ¿que participio é *discedens* no texto A e con que palabra concorda?; ou no texto B, ¿cal é o valor de *ne* do sexto e oitavo versos?; / ¿qué participio es *discedens* en el texto A y con qué palabra concuerda?; o en el texto B, ¿cuál es el valor de *ne* del sexto y octavo versos?

3. Responde a unha das cuestións. / *Responde a una de las preguntas.*

- ¿Poden axudar os coñecementos do latín para unha mellor comprensión de linguas mesmo non románicas? / ¿Pueden ayudar los conocimientos del latín para una mejor comprensión de lenguas incluso no románicas?
- César e Tito Livio, historiadores romanos. / *César y Tito Livio, historiadores romanos.*
- ¿Coñeces algún topónimo de Galicia do que a túa formación latina che permita sinalar a súa etimoloxía? / ¿Conoces algún topónimo de Galicia del que tu formación latina te permita señalar su etimología?
- Explica o sentido das expresións seguintes: *Explica el sentido de las siguientes expresiones: modus vivendi, homo sapiens, referendum.*
- Subliña o prefixo e dá a definición etimolóxica de: / *Subraya el prefijo y da la definición etimológica de: ‘transportar’, ‘deportar’, ‘revivir’, ‘imposible’.*
- ¿Que diferencias atopas entre o latín e o galego ou entre o latín e o castelán? / ¿Que diferencias encuentras entre el latín y el gallego o entre el latín y el castellano?
- Sinala algunha palabra do texto escollido na que reconozcas unha actual, galega ou castelán, correspondente. / *Señala alguna palabra del texto escogido en la que reconozcas una actual, gallega ou castellana, correspondiente.*
- O sistema pronominal. / *El sistema pronominal.*

LATÍN

OPCIÓN 2

Avaliacións máximas: traducción: 4 puntos, cuestión gramatical: 2 puntos, cuestión teórica: 2 puntos cada unha.

1. Traduce UN dos seguintes textos. / *Traduce UNO de los textos siguientes:*

Texto A

Estratexias de César para conseguir a sumisión dos galos. / *Estrategias de César para conseguir la sumisión de los galos.*

At Caesar principibus cuiusque civitatis ad se vocatis, alias territando cum se scire quae fierent denuntiaret, alias cohortando, magnam partem Galliae in officio tenuit (Caes., B. G. 5, 54, 1).

Texto B

Un pavo real quéixase a deusa Xuno de que ela non lle concedese a voz do reiseñor. Xuno trata de convencelo de que non ten razón para laiarse, e finou coa seguinte moralexa: / *Un pavo real se queja a la diosa Juno de que ella no le concediese la voz del ruiseñor. Juno trata de convencerlo de que no tiene razón para lamentarse, y concluye con la moraleja siguiente:*

Noli adfectare quod tibi non est datum,
delusa ne spes ad querelam recidat (Fedrus 3,18, 14-15).

2. Comentario gramatical: ¿que formas verbais temos en *vocatis* e en *territando* e *cohortando* do texto A?. ou no texto B, ¿que tipo de oracións subordinadas mostran *quod* e *ne*? / *¿qué formas verbales tenemos en vocatis y en territorando y cohortando del texto A ?; o en el texto B, ¿qué tipo de oraciones subordinadas muestran quod y ne?*

3. Responde a unha das cuestións. / *Responde a una de las preguntas.*

- Características da elegía. / *Características de la elegía.*

- ¿Coñeces o nome dalgún elegíaco latino? / *Conoces el nombre de algún elegíaco latino?*

- Partes do discurso oratorio. / *Partes del discurso oratorio.*

Explica o sentido das expresións seguintes: / *Explica el sentido de las siguientes expresiones: agenda, nota bene, a posteriori.*

Subliña o prefixo e dá a definición etimolóxica de: / *Subraya el prefijo y da la definición etimológica de: 'sobreescribir', 'ultraconservador'.*

¿Cal é o cultismo e cal a palabra patrimonial en galego ou en castelán de *clavem*, de *plenum* e de *cathedram*. / *Clavem, plenum y de cathedram?*

¿So coñeces substantivos da segunda declinación (= tema en -o/-e) con vocativo en -e, tipo *domine*? / *¿Sólo conoces sustantivos de la segunda declinación (= tema en -o/-e con vocativo en -e, tipo domine?*

-¿As oracións finais so se poden construír con *ut*? / *¿Las oraciones finales sólo se pueden construir con ut?*

LATÍN

OPCIÓN 1

Avaliacións máximas: tradución: 7 puntos, cuestión gramatical: 1.5 puntos. cuestión teórica: 1.5 puntos.

1. Traduce UN dos seguintes textos. / *Traduce UNO de los textos siguientes:*

Texto A

Errada política dos cónsules e de Pompeio, querer anular a César; este proseguirá conquistando. / *Equivocada política de los cónsules y de Pompeyo, querer anular a César; éste proseguirá conquistando.*

Erat iniqua conditio postulare. ut Caesar Arimino excederet atque in provinciam reverteretur, ipsum et provincias et legiones alienas tenere; exercitum Caesaris velle dimitti, dilectus habere (Caes., B. C. 1. 11. I).

Texto B

O lobo e a raposa sendo xuíz o mono. Ó que mente algunha vez, xa non se lle cre nin cando di a verdade. / *El lobo y la zorra siendo juez el mono. A quien miente alguna vez, ya no se le cree ni cuando dice la verdad.*

Lupus arguebat vulpem furti crimine;
negabat illa se esse culpae proximam.
Tunc iudex inter illos sedit simius.
Uterque causam cum perorassent suam,
dixisse fertur simius sententiam:
“Tu non videris perdidisse, quod petis;
te credo subripuisse quod pulcre negas” (Fedrus 1, 10, 4- 10).

2. Comentario gramatical: analícese, ó menos parcialmente, as oracións completivas do texto A; ou ¿que tipo de oracións son as subliñadas do texto B? *Analícese, siquiera parcialmente, las oraciones completivas del texto A: o ¿qué tipo de oraciones son las subrayadas del texto B?*

3. Responde a unha das cuestións. / *Responde a una de las preguntas.*

-Os cultos domésticos. / *Los cultos domésticos.*

Características diferenciais do latín fronte ó galego ou ó castelán. / *Características diferenciales del latín frente al gallego o al castellano.*

-Características do xénero historiográfico. / *Características del género historiográfico.*

-¿Que nomes de historiógrafos latinos coñeces? / *¿Qué nombres de historiógrafos latinos conoces?*

-Explica o sentido das expresións seguintes: *Explica el sentido de las siguientes expresiones: ut supra, cum laude, ab urbe condita.*

-Exemplariza a ‘composición’ latina con algún exemplo. / *Ejemplariza la ‘composición’ latina con algún ejemplo.*

-Valoración do estudio e dos coñecementos de latín. / *Valoración del estudio y de los conocimientos de latín.*

-¿Que oracións completivas se constrúen con *ut*? / *¿Qué oraciones completivas se construyen con ut?*

LATÍN

OPCIÓN 2

Avaliacións máximas: traducción: 4 puntos, cuestión gramatical: 2 puntos, cuestión teórica: 2 puntos cada unha.

1. Traduce UN dos seguintes textos. / *Traduce UNO de los textos siguientes:*

Texto A

Razóns polas que Pompeio se afasta definitivamente de César. / *Razones por las que Pompeyo se aparta definitivamente de César.*

Ipsae Pompeius, ab inimicis Caesaris incitatus et quod neminem dignitate secum exaequari volebat, totum se ab eius amicitia averterat et cum communibus inimicis in gratiam redierat (Caes., B. C. 1, 4, 4).

Texto B

0 xato, o león e o ladrón. Petición do ladrón e a resposta. / *El becerro, el león y el ladrón. Petición del ladrón y la respuesta.*

*Super iuvenum stabat deiectum leo.
Praedator intervenit partem postulans.
“Darem”, inquit, “nisi soleres per te sumere”;
et improbum reiecit (Fedrus 1, 2, 1 -4a).*

2. Comentario gramatical: valor de *quod* no texto A; ou no texto B, ¿con que substantivo concorda *deiectum* e que tipo de oración descobre a presenza de *nisi*? / *valor de quod en el texto A; o en el texto B, ¿con qué sustantivo concuerda deiectum y qué tipo de oración revela la presencia de nisi?*

3. Responde a dúas das cuestións. / *Responde a dos de las preguntas.*

- 0 nominativo, ¿que funcións pode desenvolver ademais da de suxeito? / *El nominativo qué funciones puede desempeñar además de la de sujeto?*

- Características do xénero epigramático. / *Características del género epigramático.*

- ¿Que podes comentar sobre os *Epigramas* de Marcial? / *¿Qué puedes comentar sobre los Epigramas de Marcial?*

- Explica o sentido das expresións seguintes: / *Explica el sentido de las siguientes expresiones: a Rriori, post data, ad libitum.*

- Vestixios da romanización nos depósitos arqueolóxicos e museos. / *Vestigios de la romanización en los yacimientos arqueológicos y museos.*

- Indica algún vocábulo específico de orixe grecolatina en uso no Bacharelato. / *Indica algún vocablo específico de origen grecolatino en uso en el Bachillerato.*

- As oracións de relativo. / *Las oraciones de relativo.*

- ¿Que oracións subordinadas admiten a construción co relativo? / *¿Qué oraciones subordinadas admiten la construcción con el relativo?*

CRITERIOS CONVOCATORIA DE XUÑO

No caso da opción 1 terase en conta positivamente a visión global dos diferentes textos e serán disculpadas, sempre que sexa posible e razoable, as faltas leves de comprensión que se deban á perda do fio da exposición. Lixeiras dificultades do texto de Fedro (a introducción do estilo directo a partir do inquit, e tamén o valor de quod, etc.) que poideran constituir un atranco para os alumnos serán ponderadas e calificadas consecuentemente.

A opción 2, dirixida ós alumnos que se ocuparon máis dos aspectos teóricos do DCB que da traducción mesma. fai fincapé neles. Niste senso, valorarase negativamente a simple transcripción dos cadros gramaticais do dicionario SPES/VOX.

As avaliacións máximas, tal como constaba nas follas do exame serán:

OPCIÓN 1:

Traducción: 7 puntos; cuestión gramatical: 1.5 puntos; cuestión teórica: 1.5 puntos.

OPCIÓN 2:

Se se respondeu ás dúas cuestións teóricas: traducción: 4 puntos; cuestión gramatical: 2 puntos; cuestións teóricas: 2 puntos cada unha.

Se se respondeu a unha cuestión teórica: traducción: 4 puntos; cuestión gramatical: 3 puntos; cuestión teórica: 3 puntos.

CRITERIOS CONVOCATORIA DE SETEMBRO

No caso da opción 1 terase en conta positivamente a visión global dos diferentes textos e serán disculpadas, sempre que sexa posible e razoable, as faltas leves de comprensión que se deban á perda do fio da exposición. Lixeiras dificultades do texto de Fedro (a introducción do estilo directo a partir do inquit, e tamén o valor de quod, etc.) que poideran constituir un atranco para os alumnos serán ponderadas e calificadas consecuentemente.

A opción 2, dirixida ós alumnos que se ocuparon máis dos aspectos teóricos do DCB que da traducción mesma. fai fincapé neles. Niste senso, valorarase negativamente a simple transcripción dos cadros gramaticais do dicionario SPES/VOX.

As avaliacións máximas, tal como constaba nas follas do exame serán:

OPCIÓN 1:

traducción: 7 puntos; cuestión gramatical: 1.5 puntos; cuestión teórica: 1.5 puntos.

OPCIÓN 2:

Se se respondeu ás dúas cuestións teóricas: traducción: 4 puntos; cuestión gramatical: 2 puntos; cuestións teóricas: 2 puntos cada unha.

Se se respondeu a unha cuestión teórica: traducción: 4 puntos; cuestión gramatical: 3 puntos; cuestión teórica: 3 puntos.

SOLUCIÓNS CONVOCATORIA DE XUÑO

Como en anos anteriores, dase a resolución das cuestións de gramática, e a traducción. É dicir, por ser de contestación suxectiva, non se propoñen respostas para as demais cuestións.

OPCIÓN 1

Texto A:

Cuestión: ¿Qué participio é discedens e con qué palabra concerta?

- Participio de presente de discedo en nom. sing. Concerta có sux. Caesar.

Traducción: Sendo consules L. Domicio e Ap. Claudio, ó marcharse César do campamento de inverno a Italia, coma tódolos anos acostumaba facer, manda ós legados que puxera á fronte das

lexións que durante o inverno se coidasen de construíren naves as mais que pouderan e de refacer as vellas.

Texto B:

Cuestión: ¿Cal é o valor de ne do sexto e oitavo versos?

- Valor final. Introducen senllas proposicións adverbais finais.

Traducción: Habendo botado un ladrón nocturno un pan a un can por si o podía enganar tentándoo có cebo lanzado, dixo éste: “Hei, ¿quieres pecha-la miña lingua para que non ladre polo interés do meu dono? Moito te enganas, pois esa túa súbita bondade ordéame vixiar para que pola miña culpa non conquiras beneficio”.

OPCIÓN 2

Texto A:

Cuestión: ¿Qué formas verbais temos en vocatis, e en territando e cohortando?

- Vocatis: Participio de pretérito en ablativo. Forma parte dunha construción de participio absoluto.
- Territando e cohortando: Ablativos do xerundio.

Traducción: Pola súa banda César, chamados onda él os príncipes de cada pobo, unhas veces ameazando, anunciándolles que il sabía o que eles fixeran, outras

veces exhortándoos mantivo a gran parte da Galia en sumisión.

Texto B:

Cuestión: ¿Qué tipos de oraciones subordinadas mostran quod e ne?

- quod: Oración subordinada adxectiva de relativo.
- ne: Oración subordinada adverbial final.

Traducción: Non queiras acada-lo que non che foi dado, para que a tua esperanza defraudada non se converta nun disgusto.

SOLUCIÓNS CONVOCATORIA DE SETEMBRO

OPCIÓN 1

Texto A

Cuestión: Analícense, ó menos parcialmente, as oracións completivas.

- ut Caesar Arimino excederet.
Nexo: ut.
Sux: Caesar.
Predicado: Arimino excederet.
Verbo: excederet.
C.C.: Arimino.
- atque in provinciam reverteretur.
Nexo: atque
Sux.: (Caesar)
Predicado: in provinciam reverteretur.
Verbo: reverteretur.
C.C.: in provinciam
- ipsum et provincias et legiones alienas tenere (oración de infinitivo)
Sux.: ipsum
Predicado: et provincias et legiones alienas tenere
Verbo: tenere
C. Directo: et provincias et legiones alienas.

Son completivas tamén as proposicións de infinitivo: exercitum Caesaris velle dimitti, dilectus habere.

Traducción: Era unha condición inxusta pedir que César saíra de Rímini e voltara á provincia, e el mesmo manter provincias e lexións alleas; querer que se licenciase o exército de César, ter el unha leva.

Texto B

Cuestión: ¿Qué tipos de oracions son as suliñadas?

- Tu non videris perdidisse.
Trátase dunha construción persoal de verbo impersonal, por te non videtur perdidisse, que está

formada por un verbo impersonal principal (videtur) mais unha completiva de infinitivo (te non perdidisse).

Traducción: Un lobo acusaba a unha raposa do delito de roubo; aquela negaba que ela estivese próxima á culpa. Entón coma xuíz sentouse entre eles un mono. Despois de expor o un e o outro a súa causa, cóntase que o simio dixo esta sentença: “Ti non pareces ter perdido o que pides, e ti coido que roubache-lo que perfectamente negas”.

OPCIÓN 2

Texto A

Cuestión: Valor de quod no texto.

- É unha conxunción; nexo que introduce unha proposición subordinada adverbial causal.
- Traducción:* O propio Pompeyo, incitado polos inimigos de César, e porque quería que ninguén se igualase con el en dignidade, afastárase completamente da amizade de este, e voltara ó trato cós inimigos comúns.

Texto B

Cuestión: ¿Con que sustantivo concorda deietum, e que tipo de oración descobre a presenza de nisi?

- Deietum: concorda con iuvenum.
Nisi: conxunción; introduce unha proposición subordinada condicional.

Traducción: Un león estaba por riba dun cuxo que abatera. Apareceu un ladrón pidindo unha parte. “Daríacha”, dixo, “se ti non tivera-lo costume de collela por ti mesmo”. E rexeitou ó malvado.